

Lindesnes Senterparti

Valgprogram 2023-2027

Senterpartiet ble stiftet i 1920 og vi definerer oss som et sentrumsparti i norsk politikk

Perioden 2019-2023

Hvordan gikk det?

Svak kommunal økonomi har preget perioden og de lovte stordriftsfordelene har foreløpig ikke gitt seg til kjenne. Utfordringer med et stort antall økende eldre og færre antall fødte barn gjør at vi må planlegge driften på en ny måte. Eldre skal bo lengre hjemme ved hjelp av hjemmetjeneste og velferdsteknologi.

Helsehuset har vært den største saken, og denne saken fortsetter videre i neste periode.

Den svake økonomien minsker det politiske handlingsrommet, og dette har bidratt til at kommunestyret har måtte gjøre tøffe vedtak for å redusere kommunens driftsutgifter som blant annet nedleggelse av noen korttidsplasser og nedleggelse av matproduksjonen på Vigeland.

Vi må bruke det handlingsrommet vi har godt og gjøre de grepene som er riktig for å sikre gode tjenester i hele Lindesnes. Vi ønsker god bolyst, gode tjenester, næringsutvikling og lytte til innbyggerne. Vi verner om den dyrka marka vi har for å sikre fremtidig matproduksjon.

Senterpartiet har vært aktive og fått mange saker vedtatt i nåværende periode.

SP har fått vedtatt/*fremmet bla:

- Kommuneplan – Spredt boligbygging, biogassanlegg.
- Anskaffelsesstrategi – Inkludere lokale bedrifter for offentlig innkjøp.
- Ungdomsklubber – Som ungdomsdrevet tilbud.
- Behandling av innbygger-initiativ; Vi ønsket å utrede mulig deling av kommunen. (*ikke vedtatt)
- Arbeidsgiverstrategi – Lik lønn for likt arbeid.
- Kommunal matproduksjon: Beholde lokal matproduksjon.
- Strategisk næringsplan – Mange forslag inn som omhandler skogbruk, jordbruk og dyrket mark. Inkludere distriktsteder til prioritert satsingsområde.
- Nye skolebøker til 10 mill.
- Nødvendige midler til frivillighetssentralene.
- Midler til å fullføre Kvimoen næringsområde 6 mill.
- Midler til bygdekino Øyslebø.
- Kraftfondet - Støtteordning til jordbruk og skogkultur.
- Bo og driveplikt landbrukseiendommer.

Grunnleggende politikk for Senterpartiet:

Senterpartiet vil bygge samfunnet nedenfra. Vi kjemper for et samfunn med frie selvstendige mennesker som tar ansvar for sitt eget liv, for fellesskapet, og for naturen og miljøet.

Senterpartiets verdigrunnlag er den kristne og humanistiske kulturarven. Hvert menneske er unikt og uerstattelig, og menneskeverdet er ukrenkelig og overordnet andre verdier.

Senterpartiet ønsker levedyktige lokalsamfunn, store og små, i hele kommunen. Senterpartiet jobber for geografisk og sosial utjevning og står for demokrati og folkestyre.

Drift og tjenesteproduksjon i kommunen må tilpasses inntektsnivået, og vi vil sammen med det offentlige sørge for levende utvikling i alle lokalsamfunnene

Senterpartiet har i perioden 2019-2023 5 representanter i kommunestyret. Det er 39 representanter totalt. Ingrid Ukkelberg har fungert som gruppeleder og medlem av formannskapet, John Øyslebø som leder av utvalget drift og forvaltning, Ole Sigurd Fidjestøl som medlem av kontrollutvalget, Jan Martin Sandland som medlem av drift og forvaltning, Randi Fredriksen som leder av plan og samfunnsutvikling. Hun har meldt overgang til partiet Venstre for siste året av perioden

Kuer på beite hos John Øyslebø

Fakta:

En regional plan er et felles strategisk verktøy med føringer for hele fylket, eller regionen. Den regionale planen beskriver hvordan stat, fylke og kommune skal samarbeide og prioritere regionalt basert på de virkemidlene de har til rådighet. (Kilde Miljødirektoratet)

Totalt jordbruksareal i Lindesnes er 5,1% (inkluderer fulldyrket, overflatedyrket og innmarksbeite) Totalt jordbruksareal i Agder er 2,3% Totalt i Norge er det 3%. I forhold til andre land: Sverige 7%, Finland 8 % og Danmark 61%. (kilde Nibio)

LNf er en forkortelse for landbruks- natur- og friluftsområde. Denne typen områder har et spesielt vern fordi de skal tas vare på slik at de kommer allmenheten til gode. Enten i form av jordbruksproduksjon eller rekreasjon for innbyggerne. Tall for Lindesnes Kommune (KILDE statistikk statsforvalteren) I 2011: 67 foretak innen melkeproduksjon I 2021: 45 foretak innen melkeproduksjon Antall dekar jordbruksareal i drift: 34 341 Antall dekar jordbruksareal til grovfor: 33 669 Lindesnes er Agders største jordbruks- og skogbrukskommune

Nåsituasjon

Ting vi bør tenke litt ekstra på?

Samfunnet er i rask endring. Det er høyt fokus på bærekraft og bærekraftsmålene nasjonalt og regionalt. Lindesnes er ingen unntak. Økende strømbehov basert på fornybar energi i fremtiden er også utfordrende. Hvordan vi disponerer arealbruken både til næring og bolig, gang og sykkelavstand til tjenester, kollektivtransport og bevaring av natur er kommet i søkelys på overordnet nivå. Region Kristiansand og Agder regionen jobber med å utvikle planer (mobilitetsplan, sentrums-strukturplan og plan for bolig, areal og transport) Mye tilsier at disse planene påvirker hvordan vi skal disponere arealet i Lindesnes, spredt bolig bygging kan bli vanskeligere pga. avstander og mål om gang/sykkelavstand.

Bruk av biltransport skal ned mener flere, noe som kan gjøre mer utfordrende å få til gode tiltak i distriktene.

Landbruk: Det er en nedadgående kurve i antall foretak innen melkeproduksjon. Dette innebærer mindre lokal matproduksjon, svakere jordbruksfaglig miljø og jordbruksarealer gror igjen. Det er lokale tiltak som gjøres som tilskudd via kraftfondet, etablering av klyngesamarbeid, fokus på bevaring av gode jordbruksarealer, etablering av andelslandbruk og større fokus på lokal handel av lokalproduserte varer. Skogbruket i regionen er aktivt og har økt omsetningen med hele 73% siden 2010.

Klima, miljø og fornybar energi

- SKOGEN SPILLER EN VIKTIG ROLLE BÅDE NÅ OG I FREMTIDEN

SKOGBRUK I LINDESNES

- SP vil tilrettelegge for kildesortering av avfall ved fritidsbebyggelse.
- Innlevert avfall fra ryddeaksjoner skal belønnes av renovasjonsselskapet.
- Forurensing er ressurser på avveie.
- Etablere bedre systemer for å redusere plastavfall.
- Tilskuddsordninger til skogbruket kan bidra til ytterligere reduksjon av CO₂.
- Alle kommunale nybygg bør bygges i tre.
- Gjenbruk av byggematerialer og møbler.

Fornybar energi:

- Innen landbruksdrift kan biobrensel og biogass være en god fornybar energikilde.
- Oppgradere og effektivisere vannkraftproduksjonen.
- Være pådriver for å installere solceller på kommunens bygg.
- SP ønsker ikke videre utbygging av nye landbaserte vindmøllerparker.

FAKTA:

37,1% av kommunens utgifter er til helse og omsorg i dag (SSB 2021)

Antall eldre i 2020: **1075**
(over 80 år+)

Antall eldre i 2050: **2825**
(over 80 år+)

Antall barn 0-15 år

2021: 5500

2031: 4700

Det forventes en stigende kurve etter 2031 igjen.

Hender med tilhørighet i Lindesnes kommune

Velferd og oppvekst

Økende antall eldre, nedgang i antall barn

ELDREOMSORG:

- Senterpartiet ønsker ikke bare år til livet, men liv til åra. Alderdommen er like individuell som resten av livet.
- Mer aktivitet og innhold i eldreomsorgen og sikre eldre et omsorgstilbud med meningsfulle dager og mulighet til daglig aktivitet.
- Det må satses på økt grunnbemanning og hele stillinger som tiltak for å styrke rekruttering og få ned sykefravær i eldreomsorgen.
- Bidra til at beboere på sykehjem/omsorgssentre og hjemmeboende eldre får god og tilstrekkelig ernæring. Maten bør være laget lokalt og gjerne basert på lokale ressurser.
- Riktig arbeidskompetanse til ulike oppgaver. (eks sykepleier skal ikke lage/varme mat)
- Vi må fortsatt ha en desentralisert eldreomsorg fordelt i nærområdene.
- Vi vil styrke hjemmetjenesten og der det mulig ta i bruk velferdsteknologi.

Helsehusprosjektet: Prosjektet må kontinuerlig evalueres opp mot kommunens økonomi, brukervennlighet og god bruk av helsearbeidere. Det er mange bygg i kommunes eie som kan rustes opp til bestemte formål og tjenester. Vi bør ikke samle alle tjenester på et sted i kommunen.

OPPVEKST:

- SP ønsker at alle grendeskolene skal bestå og at skolene utnytter lokale og regionale fortrinn og spiller på lag med nærmiljøet. Skolekretser og skoleskyss må forankres lokalt.
- SP ønsker at alle skolelokalene holder god standard.
- Skolen skal ikke være verdinøytral, men ta utgangspunkt i verdier som likestilling, likeverd, yringsfrihet, demokrati og vår kristne og humanistiske kulturarv.
- SP støtter en leksebevisst skole som innebærer lekser gis på riktig måte og i passe mengde til hver enkelt skole og klasse.
- SP ønsker fortsatt bruk av skolebøker samt bruk av digitale supplementer i undervisningen.
- SP ønsker en mer praktisk skole med nulltoleranse for mobbing og utestengelse.
- Tidlig innsats for å forebygge fremtidig frafall og utenforskap, allerede i barnehagene. (Islandsmodellen)
- Senterpartiet ønsker at gratisordningen med frukt og grønt må gjelde hele grunnskolen.
- Elevenes psykiske helse skal tas på alvor, og livsmestring må få et større fokus i skolehverdagen.
- Tilrettelegging og praksis for elever som sliter med normal skolegang.
- Ungdomsarbeiderne er sentrale i kommunens tverrfaglige arbeid med sin profesjonelle fritids- og medvirkningskompetanse.
- Bred involvering og medvirkning for barn og unge i ungdomsrådet. (BU)
- Videreføre sommerjobb-tilbudet til ungdom i kommunen
- Sp ønsker miljøterapi i alle skolene.

Næringsutvikling og arealbruk

-Fremtidsrettet og bærekraftig

De ti største næringsarealene i kommunen*:

Sted Areal (dekar)

1. Strømsvika** 1755
 2. Mandalskrysset 1520
 3. Udland 527
 4. Ramslandsvågen 450
 5. Heddeland 360
 6. Gismerøya 295
 7. Vigmostad 168
 8. Hestehaven 126
 9. Bjelland 66
 10. Livoll 59
- Sum 5326 *

Alle arealer er omtrentlig angitt.

**Strømsvika, Sodevika med bakenforliggende arealer inkludert uregulert areal Jåbekk sør

(Kilde: Strategisk næringsplan)

- Flomsikringstiltak for å hindre flomskader.
- Arbeide aktivt for å forbedre dagens kollektivtilbud.
- Omdisponere ubrukt næringsareal tilbake til LNF formål.
- Kommunale kompetansearbeidsplasser bør være fordelt i hele kommunen.
- Nullvisjon for nedbygging av dyrka mark.
- Det skal nydyrkes like mye jord som blir omdisponert.
- Nærbutikker i distriktet må ivaretas og utvikles.
- Utarbeide en kommunal jordbruksplan som bidrar til å synliggjøre den viktige rollen den har i samfunnet.
- Positive til næringsutvikling langs nye E39.
- Opprettholde personlig boplikt på landbrukseiendommer og boliger ellers.
- Gode og ledige næringsarealer i hele kommunen.
- Forbud mot nyetablering eller utvidelse av allerede eksisterende lakseoppdrettsanlegg på Sørlandet. Landbaserte anlegg må etterleve samme regler for rensing som øvrig næringsmiddelindustri.
- Det skal legges til rette for en videreutvikling av kommunens viktigste sentra med tanke på etablering av attraktive bo- og oppvekstmiljøer. Hele kommunen skal tas i bruk, og det skal legges til rette for spredt boligbygging.
- Utbygging av høyhastighets internett fortsetter.
- Vi vil arbeide for en fortsatt god tilrettelegging av fiskerinæringa i kommunen.
- Effektiv og god kommunal saksbehandling mot næringsliv.
- Fornuftig bruk av naturen er det beste vern.

- Sp ønsker å fremme vekst og næringsutvikling i kommunen, men vi vil veie hvert enkelt tiltak opp mot irreversibel naturødeleggelse.

Fisking av ørret i innlandsvann i Lindesnes

Kultur, idrett og friluftsliv

Kilde til god folkehelse

- Ungdomsklubbene i kommunen må ha trygge, kompetente voksne som har politiattest, forutsigbare stillinger og relevant kompetanse.
- Ungdomsarbeiderne er sentrale i kommunens tverrfaglige arbeid med sin profesjonelle fritids- og medvirkningskompetanse, og sitt helhetlig ungdomsperspektiv.
- Busstilbud til og fra klubb opprettholdes.
- Videreføre 3 ungdomsklubber med åpningstider tilpasset ungdom. Ungdommene må ha god medbestemmelsesrett i tilbudet.
- SP ønsker at bygdekinoen består så lenge det er lokalt ønske om det.
- Senterpartiet vil prioritere tiltak som reduserer virkningene av barnefattigdom.
- Lag og foreninger skal ha gratis leie av kommunale anlegg som ikke drives kommersielt.
- Lindesnes Senterparti vil arbeide for at Agder Fylkeskommune etablerer et pilotprosjekt for å få gode persontransportløsninger i områder der ordinært busstilbud ikke er tilgjengelig.

- Laudal svømmehall – Harmonisere åpningsperiode i forhold til Mandal svømmehall.
- Videreføre en idrettsmodell basert på frivillig innsats.
- Fremme friluftslivet, blant annet gjennom støtte til informasjonstiltak og friluftaktiviteter.
- SP ser at gode kulturtilbud, fritidsaktiviteter samt et mangfold av frivillige organisasjoner skaper et godt nærmiljø og vil løfte opp de tilbudene som gjør at lokalmiljøet spirer og gror.
- SP arbeider for gode nærmiljø i sentrum og i distriktene.
- Frivillighetssentralene spiller en viktig rolle for de eldre som skal bo hjemme lengre.

